

6. 11. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Evropský patent s jednotným účinkem konečně spatřil světlo světa

V prosinci 2012 byla schválena dvě klíčová nařízení o evropském patentu s jednotným účinkem. Vzhledem k tomu, že se jednalo v pořadí již o třetí návrh úpravy a že i tentokrát byl proces schvalování těchto nařízení velice komplikovaný, jejich přijetí lze považovat za pozitivní krok. Od 1. ledna 2014 budeme zřejmě moci využívat výhod evropského patentu s jednotným účinkem („jednotný evropský patent“). Jak se změní dosavadní systém a jaké výhody tato úprava přináší?

Evropský patent, jak jej známe dnes

V současnosti pravomoc udělovat evropský patent („**evropský patent**“) připadá Evropskému patentovému úřadu („**EPÚ**“) na základě Úmluvy o udělování evropských patentů (38 smluvních států včetně všech členů EU). Nicméně se nejedná o jeden patent, ale o validaci evropského patentu v každém státě, kde musí společnosti dodržet administrativní požadavky daného státu a dodat překlad evropského patentu do úředního jazyka státu. Celý tento proces je jak administrativně, tak finančně velmi náročný (podle některých odhadů v Evropě dosahují náklady na patentovou ochranu desetinásobku toho, co v Japonsku nebo USA) a nepřináší jednotnou úpravu.

Trnitá cesta k jednotnému evropskému patentu

Ačkoli potřeba jednotného patentu byla v EU dlouho zřejmá, kompromis ohledně jeho podoby se hledal velmi těžko. Nejprve Španělsko s Itálií odstoupily z projektu kvůli jazykovému režimu (španělština ani italština nebyly totiž zařazeny do úředních jazyků patentu), poté se Německo, Francie a Velká Británie nemohly shodnout na sídle patentového soudu. Následně Soudní dvůr EU („**SD EU**“) rozhodl, že navržená úprava patentového soudu je v rozporu se zakládajícími smlouvami Evropské unie, neboť přiznává výlučnou pravomoc k rozhodování ve věcech unijních patentů i k výkladu a použití práva EU v této oblasti mezinárodnímu soudu, který stojí mimo institucionální a soudní rámec Unie. Tím by byly soudy členských států připraveny o pravomoci v oblasti výkladu a použití evropského práva a SD EU o jeho pravomoc rozhodovat v předběžných otázkách předložených těmito soudy.

Česká republika se po jistém váhání připojila k posílené spolupráci s cílem zavést jednotný evropský systém patentové ochrany, což byla jistě dobrá zpráva pro všechny české subjekty chránící své duševní vlastnictví. Díky tomu, že byl zvolen režim posílené spolupráce, lze přijmout opatření dle zakládajících smluv EU v právním režimu, na kterém se nepodílejí všechny členské státy v oblasti, kde by jinak k přijetí bylo třeba jednomyslnosti.

Hlavní výhody jednotného evropského patentu

Orgán, který bude mít pravomoc vydávat jednotný evropský patent, je stejný jako u evropského patentu - EPÚ. Náklady na získání patentu se ale výrazně sníží. Nyní bylo třeba platit administrační poplatek za patent v každé zemi, ve které byl validován. Další náklady vznikaly kvůli povinnosti přeložit evropský patent do úředního jazyka země, ve které se o patent žádalo. Od účinnosti jednotného evropského patentu se bude platit pouze jediný společný roční poplatek. I náklady na překlad budou nižší - žádost o jednotný patent musí být předložena v jednom z jazyků řízení (angličtina, francouzština, němčina). Pro některé subjekty (malé a střední podniky, fyzické osoby, neziskové organizace, univerzity a veřejné výzkumné instituce) je připravena možnost získat náhradu za překlad, jedná se tak o snahu kompenzovat omezený počet úředních jazyků EPÚ. Dalších překladů je třeba pouze v případě sporu a během tzv. přechodného období. Dojde-li ke sporu, je nutné přeložit jednotný evropský patent do úředního jazyka členského státu, ve kterém došlo k údajnému porušení, nebo členského státu, ve kterém má údajný porušovatel bydliště. Přechodným obdobím se rozumí období, než bude zaveden systém strojových překladačů. Takto pořízené překlady by měly být zavedeny do 12 let od účinnosti nařízení a budou mít pouze informativní charakter bez právních účinků. Do té doby je nutný překlad do anglického jazyka, nebo pokud je angličtina jazykem řízení, do kteréhokoli úředního jazyka Unie.

Jednotný evropský patent také odstraňuje nutnost validace v každém jednotlivém státě, čímž se podstatně snižuje administrativní zátěž. Jednotný účinek jednotného evropského patentu totiž znamená, že patentovanému vynálezu bude poskytována stejná ochrana ve všech členských státech. Rozsah se bude řídit podle práva státu, ve kterém má přihlašovatel sídlo či hlavní místo podnikání. Pokud přihlašovatel nebude mít sídlo nebo hlavní místo na území EU, rozsah ochrany se bude řídit německým národním právem (tedy právem sídla EPÚ). Obdobně jako u již zavedených známek a vzorů Společenství je možné mít paralelně zaregistrovaný národní patent a jednotný evropský patent.

Vyřešena byla i soudní ochrana evropského jednotného patentu. Místo jednotlivých žalob u soudů států, ve kterých je patent registrován, jak tomu bylo v případě evropského patentu, stačí podat jedinou žalobu v případě domnělého porušení nebo ohrožení jednotného evropského patentu. Zřízení jednotného patentového soudu by mohlo mimo jiné znamenat sjednocení výkladu patentových pravidel. Po rozporech ohledně sídla soudu bylo nakonec rozhodnuto, že soud prvního stupně bude sídlit v Paříži. Se zdůvodněním „vysoce specializovanou povahou sporů týkajících se patentů a nutností zachovat vysoké standardy kvality“ budou vytvořena specializovaná oddělení ve dvou sekcích ústřední komory, z nichž jedna bude v Londýně (chemie včetně léčivých přípravků - třída C, lidské potřeby - třída A) a druhá v Mnichově (mechanické strojírenství - třída F). Odvolací patentový soud bude stejně jako SD EU sídlit v Lucemburku.

Co se rozsahu týče, jednotný evropský patent lze uplatňovat ve všech členských státech EU s výjimkou Španělska a Itálie. To znamená pokles oproti evropskému patentu (38 států), ale výše uvedené výhody tuto nevýhodu jistě převýší. Navíc i po 1. lednu 2014 bude zachován evropský patent, proto se žadatel o ochranu může rozhodnout, kterou variantu zvolí.

Na závěr by bylo dobré zmínit, že ještě není zcela dobojováno. Přestože balíček návrhů o jednotném evropském patentu byl přijat, nyní jej musí ratifikovat do 1. ledna 2014 alespoň 13 států, které se účastní posílené spolupráce a zároveň Německo, Francie a Velká Británie. Pokud však balíček bude ratifikován, přinese to snížení nákladů a administrativy a lepší zpřístupnění patentové ochrany malým a středním podnikům.

Jaroslav Šuchman,
advokát

[Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář](#)

Týn 1049/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 895 950

Fax: +420 224 895 980

e-mail: office@havelholasek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)